

EVROPSKÁ KOMISE

V Bruselu dne 24.5.2011
KOM(2011) 289 v konečném znění

2011/0136 (COD)

Návrh

SMĚRNICE EVROPSKÉHO PARLAMENTU A RADY

o některých povolených způsobech užití osiřelých děl

(Text s významem pro EHP)

{SEK(2011) 615 v konečném znění}

{SEK(2011) 616 v konečném znění}

DŮVODOVÁ ZPRÁVA

1. SOUVISLOSTI NÁVRHU

K poskytnutí děl chráněných autorským právem veřejnosti v on-line digitální knihovně nebo archivu je zapotřebí předchozí povolení. Nelze-li určit nebo nalézt vlastníka autorských práv, jsou dotyčná díla známa jako osiřelá. V důsledku toho nelze potřebná povolení ke zpřístupnění děl on-line získat. Knihovny nebo jiné instituce, které zpřístupňují díla veřejnosti on-line bez předchozího povolení, riskují porušení autorského práva.

Hlavním cílem tohoto návrhu je vytvořit právní rámec, který zajistí zákonný přeshraniční on-line přístup k osiřelým dílům obsaženým v on-line digitálních knihovnách nebo archivech provozovaných různými institucemi, jež jsou v návrhu specifikovány, jsou-li tato osiřelá díla užívána při plnění poslání těchto institucí, kterým je veřejný zájem. Patří k nim díla zveřejněná v podobě knih, odborných časopisů, novin, časopisů nebo jiných písemností, včetně děl do nich vložených, dále audiovizuální či kinematografická díla obsažená ve sbírkách institucí pečujících o filmové dědictví a zvuková, audiovizuální a kinematografická díla obsažená v archivech veřejnoprávních vysílacích organizací nebo jimi vytvořená. S ohledem na archivy veřejnoprávních vysílacích organizací a zvláštní postavení veřejnoprávních vysílacích organizací jako producentů je nezbytné omezit fenomén osiřelých děl stanovením rozhodujícího data pro díla, která spadají do oblasti působnosti směrnice.

Tohoto cíle má být dosaženo prostřednictvím systému vzájemného uznávání statusu osiřelého díla. Má-li být stanoven status „osiřelého díla“, musí knihovny, vzdělávací zařízení, muzea, archivy, instituce pečující o filmové dědictví a veřejnoprávní vysílací organizace předtím provést důsledné vyhledávání v souladu s požadavky specifikovanými v navrhované směrnici, a to v členském státě, kde bylo dílo poprvé zveřejněno. Jakmile bude na základě důsledného vyhledávání stanoven „status osiřelého díla“, bude dotyčné dílo považováno za osiřelé v celé EU, čímž se předejde mnohačetnému důslednému vyhledávání. Na základě toho bude možné zpřístupňovat osiřelá díla on-line pro kulturní a vzdělávací účely bez předchozího povolení, pokud vlastník díla status osiřelého díla neukončí.

Tato iniciativa staví na doporučení Komise z roku 2006 o digitalizaci kulturního materiálu a jeho dostupnosti on-line a o uchování digitálních záznamů¹. Navzdory doporučení provedla právní předpisy o osiřelých dílech pouze hrstka členských států. Těch několik stávajících vnitrostátních řešení je omezeno skutečností, že on-line přístup vymezují pouze pro občany, kteří pobývají na příslušných vnitrostátních územích.

Vytvoření právního rámce, který usnadní přeshraniční digitalizaci a šíření osiřelých děl na jednotném trhu, je také jedním z klíčových opatření učených v Digitální agendě pro Evropu², která je součástí strategie Evropa 2020³.

¹ Doporučení Komise 2006/585/ES ze dne 24. srpna 2006 o digitalizaci kulturního materiálu a jeho dostupnosti on-line a o uchování digitálních záznamů, Úř. věst. L 236, 31.8.2006, s. 28–30.

² Digitální agenda pro Evropu, KOM(2010) 245.

³ Evropa 2020: Strategie pro inteligentní a udržitelný růst podporující začlenění:
http://ec.europa.eu/eu2020/index_cs.htm.

2. VÝSLEDKY KONZULTACÍ SE ZÚČASTNĚNÝMI STRANAMI A HODNOCENÍ DOPADU

• Konzultace zúčastněných stran

V roce 2006 byla ustavena skupina odborníků na vysoké úrovni pro digitální knihovny, ve které se sešly zainteresované subjekty dotčené digitalizací a on-line přístupností kulturního materiálu, včetně osiřelých děl⁴. Skupina přijala Závěrečnou zprávu o uchovávání digitálních záznamů, o osiřelých dílech a již nevydávaných dílech⁵. Zástupci knihoven, archivů a nositelů práv podepsali memorandum o porozumění o pokynech pro důsledné vyhledávání v případech osiřelých děl⁶.

V roce 2008 se Komise prostřednictvím zelené knihy o autorském právu ve znalostní ekonomice⁷ zajímala o názory zainteresovaných subjektů mj. na potřebnost dalších opatření v souvislosti s osiřelými díly⁸. Dne 19. října 2009 přijala Komise návazné sdělení o autorském právu ve znalostní ekonomice⁹, ve kterém oznámila, že provede posouzení dopadů způsobů nakládání s osiřelými díly v EU.

Dne 26. října 2009 uspořádala Komise veřejné slyšení, kde všechny zúčastněné strany představily své názory na osiřelá díla. Dne 10. listopadu 2009 uspořádalo švédské předsednictví a Evropský parlament společné slyšení o osiřelých dílech a přístupu k dílům pro osoby se zrakovým postižením.

V letech 2009–2010 pořádaly útvary Komise dvoustranné schůzky s různými zainteresovanými subjekty, kde byly příslušné otázky projednávány podrobněji.

• Posouzení dopadů

Posouzení dopadů analyzuje šest možností: 1) nedělat nic, 2) zákonná výjimka z autorského práva, 3) poskytování rozšířených kolektivních licencí, 4) licence k osiřelým dílům poskytnutá kolektivními správci, 5) licence k osiřelým dílům poskytnutá veřejným orgánem a 6) vzájemné uznávání vnitrostátních řešení týkajících se osiřelých děl.

Předpokladem všech možností politiky (kromě možnosti 1) je přijetí směrnice, která bude vyžadovat, aby všechny členské státy uzákonily ve specifikovaném časovém rámci zvláštní právní předpisy o osiřelých dílech. Předpokladem všech možností politiky, s výjimkou možnosti 3, je požadavek, že před poskytnutím osiřelého díla v on-line digitální knihovně je zapotřebí důsledné vyhledávání.

⁴ Rozhodnutí Komise ze dne 27. února 2006, kterým se ustavuje skupina odborníků na vysoké úrovni pro digitální knihovny, Úř. věst. L 63, 4.3.2006, s. 25–27. Skupina byla následně obnovena rozhodnutím Komise ze dne 25. března 2009, Úř. věst. 82, 28.3.2009, s. 9–11.

⁵ http://ec.europa.eu/information_society/activities/digital_libraries/experts/hleg/index_en.htm.

⁶ http://ec.europa.eu/information_society/activities/digital_libraries/doc/hleg/orphan/guidelines.pdf.

⁷ KOM(2008) 466.

⁸ Odpovědi na konzultaci jsou dostupné na adrese http://circa.europa.eu/Public/irc/markt/markt_consultations/library?l=/copyright_neighbouring_consultation_copyright&vm=detailed&sb=Title. Pro analýzu odpovědí viz kapitoly 1 a 2 přílohy.

⁹ KOM(2009) 532.

Zákonná výjimka (možnost 2) by přešla zátěži spojené se získáním licence k autorským právům, ale zachovala by předchozí důsledné vyhledávání. Tato možnost však poskytuje menší právní jistotu, jelikož důsledné vyhledávání nepotvrdí žádná třetí strana.

Možnost 3, model „rozšířených kolektivních licencí“, předpokládá, že jakmile kolektivní správce povolí knihovně zpřístupnit knihy na internetové stránce, bude se tato licence na základě zákonného rozšíření vztahovat na všechna díla v uvedené kategorii, včetně osiřelých děl (tj. knihy, filmy). Má se za to, že kolektivní správce zastupuje tyto „extrémní případy“ nezávisle na tom, zda provedl důsledné vyhledávání, aby určil nebo našel autora. Neexistence důsledného vyhledávání je překážkou přístupu založeného na vzájemném uznávání statusu osiřelého díla. Rozšířená kolektivní licence je také obvykle platná pouze na území státu, ve kterém tato zákonná domněnka platí.

Zvláštní licence k osiřelým dílům (možnost 4) poskytuje knihovnám a ostatním nabyvatelům vysokou úroveň právní jistoty pro případ žaloby o náhradu škody podané majiteli, kteří se znovu objeví. Tato možnost však vyžaduje před poskytnutím licence důsledné vyhledávání, aby se určil status osiřelého díla, a rovněž zvláštní licenční dohodu pro osiřelá díla.

Vládní licence k osiřelým dílům (možnost 5) představuje veřejné potvrzení důsledného vyhledávání, a poskytuje tak digitální knihovně vysokou úroveň právní jistoty. Tato jistota však má svou cenu v podobě administrativní zátěže. Proto měly dřívější realizace tohoto systému omezený dopad a nepoužívají se v souvislosti s velkými projekty digitálních knihoven.

Přístup založený na vzájemném uznávání statusu osiřelého díla (možnost 6) umožňuje knihovnám i ostatním nabyvatelům požívat právní jistoty v souvislosti se „statusem osiřelého díla“ u konkrétních děl. Vzájemné uznávání zajišťuje, že osiřelá díla obsažená v digitální knihovně by byla dostupná občanům v celé Evropě.

3. PRÁVNÍ PRVKY NÁVRHU

- **Shrnutí navrhovaných opatření**

Návrh se zabývá důsledným vyhledáváním nutným ke zjištění toho, zda je konkrétní dílo osiřelé, a jakmile je to zjištěno, k zákonnému zpřístupnění tohoto díla veřejnosti on-line za určitých podmínek a pro konkrétní účely. Návrh také objasňuje používání rozšířených kolektivních licencí na díla, která jsou potenciálně osiřelá.

- **Právní základ**

Článek 114 Smlouvy o fungování EU

- **Zásada subsidiarity**

Je zapotřebí legislativní návrh v podobě směrnice, protože dobrovolné přístupy, zejména doporučení Komise 2006/585/ES ze dne 24. srpna 2006, nepřinesly kýžený výsledek. Kromě

toho koexistence nekoordinovaných vnitrostátních přístupů k osiřelým dílům v on-line knihovnách ztěžuje knihovnám zpřístupňování osiřelých děl ve všech členských státech EU¹⁰.

- **Zásada proporcionality**

Protože problém osiřelých děl je hlavní překážkou vytvoření digitálních knihoven, je soudržný rámec EU pro přístup k osiřelým dílům on-line nejméně rušivou možností dosažení kýženého výsledku. Všechny ostatní přístupy by vyžadovaly výrazně vyšší administrativní režijní náklady a více infrastruktur pro poskytování licencí pouze k osiřelým dílům.

- **Volba nástrojů**

Navrhovaný nástroj: směrnice.

Hlavní články návrhu

Článek 1 stanoví oblast působnosti a předmět směrnice jakožto rozmanitý materiál obsažený ve veřejných knihovnách, vzdělávacích zařízeních, muzeích, archivech, sbírkách institucí pečujících o filmové dědictví a archivech veřejnoprávních vysílacích organizací. V odvětví tiskařství se také vztahuje na vizuální díla, jako jsou fotografie a ilustrace obsažené v těchto zveřejněných dílech.

Článek 2 obsahuje definici osiřelého díla. Definice osiřelého díla zahrnuje požadavek důsledného vyhledávání.

Článek 3 vysvětluje, jak mají subjekty, kterým je povoleno užívat osiřelá díla, provádět důsledné vyhledávání. Článek 3 objasňuje, že důsledné vyhledávání stačí provést pouze v členském státě prvního zveřejnění díla.

Článek 4 stanoví zásadu vzájemného uznávání, kdy je dílo považované za osiřelé po důsledném vyhledávání provedeném v souladu s článkem 3 považováno za osiřelé dílo ve všech členských státech.

Článek 5 se týká možnosti ukončit status osiřelého díla.

Článek 6 uvádí výčet způsobů užití osiřelých děl povolených vyjmenovaným nabyvatelům (zpřístupnění veřejnosti ve smyslu článku 3 směrnice 2001/29/ES a rozmnožování těchto děl ve smyslu článku 2 směrnice 2001/29/ES pro účely plnění jejich poslání, kterým je veřejný zájem).

Článek 7 specifikuje, jak mohou členské státy za konkrétních podmínek povolovat určité další způsoby použití.

4. DOPAD NA ROZPOČET

Návrh nemá žádné důsledky pro rozpočet Unie.

¹⁰ V některých členských státech, např. ve Francii, přípravné práce na legislativním řešení výslovně uznávají, že je zapotřebí evropské řešení – *Conseil Supérieur de la Propriété Littéraire et Artistique Commission sur les œuvres orphelines*, s. 19.

5. NEPOVINNÉ PRVKY

- **Evropský hospodářský prostor**

Navrhovaný právní akt se týká záležitosti EHP a jeho oblast působnosti by měla být rozšířena i na Evropský hospodářský prostor.

Návrh

SMĚRNICE EVROPSKÉHO PARLAMENTU A RADY

o některých povolených způsobech užití osiřelých děl

(Text s významem pro EHP)

EVROPSKÝ PARLAMENT A RADA EVROPSKÉ UNIE,

s ohledem na Smlouvu o fungování Evropské unie, a zejména na články 49, 56 a 114 této smlouvy,

s ohledem na návrh Evropské komise,

poté, co postoupily návrh legislativního aktu vnitrostátním parlamentům,

s ohledem na stanovisko Evropského hospodářského a sociálního výboru¹¹,

v souladu s řádným legislativním postupem,

vzhledem k těmto důvodům:

- (1) Knihovny, muzea, archivy, vzdělávací zařízení, instituce pečující o filmové dědictví a veřejnoprávní vysílací organizace se ve velkém měřítku zabývají digitalizací svých sbírek nebo archivů, aby vytvořily evropské digitální knihovny. Knihovny, muzea, archivy, vzdělávací zařízení, instituce pečující o filmové dědictví a veřejnoprávní vysílací organizace v členských státech přispívají k zachování a šíření evropského kulturního dědictví, což je také důležité pro vytváření evropských digitálních knihoven, jako je Europeana. Technologie pro hromadnou digitalizaci tiskovin a pro vyhledávání a indexaci zvyšují výzkumnou hodnotu sbírek knihoven.
- (2) Potřeba podporovat volný pohyb znalostí a inovací na vnitřním trhu je významnou složkou strategie Evropa 2020, jak je stanoveno ve sdělení Komise „Evropa 2020: Strategie pro inteligentní a udržitelný růst podporující začlenění“¹², která jako jednu ze svých vlnajkových iniciativ zahrnuje vytvoření Digitální agendy pro Evropu.
- (3) Vytvoření právního rámce, který usnadní digitalizaci a šíření děl, jejichž autor není určen, nebo i když je určen, není nalezen, tzv. osiřelých děl, je klíčovým opatřením Digitální agendy pro Evropu, jak je stanoveno ve sdělení Komise Evropskému

¹¹ Úř. věst. C, s. .
¹² KOM(2010) 2020.

parlamentu, Radě, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů Digitální agenda pro Evropu¹³.

- (4) Výlučná práva autorů na rozmnožování a zpřístupňování jejich děl veřejnosti harmonizovaná podle směrnice Evropského parlamentu a Rady 2001/29/ES ze dne 22. května 2001 o harmonizaci určitých aspektů autorského práva a práv s ním souvisejících v informační společnosti¹⁴ vyžadují souhlas autora před digitalizací a zpřístupněním díla.
- (5) V případě osiřelých děl tento předchozí souhlas s rozmnožováním nebo zpřístupněním veřejnosti nelze získat.
- (6) Různé přístupy k uznávání statusu osiřelého díla v členských státech mohou představovat překážky fungování vnitřního trhu a využívání přeshraničního přístupu k osiřelým dílům. Tyto různé přístupy mohou také vést k omezením volného pohybu zboží a služeb, které zahrnují kulturní obsah. Proto je vhodné zajistit vzájemné uznávání tohoto statusu.
- (7) Společný přístup k určování statusu osiřelého díla a povolených způsobů užití osiřelých děl je zapotřebí zejména proto, aby se zajistila právní jistota na vnitřním trhu v souvislosti s užíváním osiřelých děl knihovnami, muzei, vzdělávacími zařízeními, archivy, institucemi pečujícími o filmové dědictví a veřejnoprávními vysílacími organizacemi.
- (8) Kinematografická, zvuková a audiovizuální díla obsažená v archivech veřejnoprávních vysílacích organizací nebo jimi vytvořená obsahují osiřelá díla. Vzhledem ke zvláštnímu postavení vysílacích organizací jako producentů zvukových a audiovizuálních materiálů a potřebě omezit v budoucnosti fenomén osiřelých děl je vhodné stanovit pro použití této směrnice ve vztahu k dílům obsaženým v archivech příslušných vysílacích organizací rozhodující datum.
- (9) Pro účely této směrnice se kinematografickými, zvukovými a audiovizuálními díly obsaženými v archivech veřejnoprávních vysílacích organizací rozumí i díla, která tyto organizace získaly ke svému výlučnému použití.
- (10) Vytvoření velkých on-line knihoven zprostředkuje nástroje pro elektronické vyhledávání a objevování, jež otvírají nové zdroje objevů pro výzkumné a akademické pracovníky, kteří by se jinak museli spokojit s tradičními a analogovými metodami vyhledávání.
- (11) Z důvodů mezinárodní zdvořilosti by se tato směrnice měla vztahovat pouze na díla, která byla poprvé zveřejněna nebo vysílána v některém z členských států.
- (12) Než lze dílo považovat za osiřelé, mělo by být provedeno přiměřeně důsledné vyhledávání autora v dobré víře. Členské státy by měly mít možnost zadat provedení tohoto důsledného vyhledávání organizacím uvedeným v této směrnici nebo jiným organizacím.

¹³ KOM(2010) 245.

¹⁴ Úř. věst. L 167, 22.6.2001, s. 10.

- (13) Je vhodné stanovit harmonizovaný přístup k tomuto důslednému vyhledávání, aby se zajistila vysoká úroveň ochrany autorského práva v Unii. Důsledné vyhledávání by mělo zahrnovat nahlédnutí do veřejně přístupných databází, které poskytují informace o statusu autorských práv k dílu. Aby se zabránilo nákladné duplicitní digitalizaci, měly by členské státy zajistit, aby organizace uvedené v této směrnici užití osiřelých děl zaznamenaly ve veřejně přístupné databázi. Měly by být vytvořeny co nejširší veřejně přístupné databáze výsledků vyhledávání a užití osiřelých děl, které umožní vzájemné propojení na celoevropské úrovni a nahlížení z jediného kontaktního místa.
- (14) Osířelá díla mohou mít několik autorů nebo mohou zahrnovat jiná díla či předměty ochrany. Touto směrnicí by neměla být dotčena práva známých nebo určených nositelů práv.
- (15) Aby se zabránilo duplicitnímu vyhledávání, mělo by být důsledné vyhledávání provedeno pouze v členském státě, kde bylo dílo zveřejněno nebo vysíláno poprvé. S cílem umožnit jiným členským státům zjistit, zda byl status osiřelého díla stanoven v jiném členském státě, by členské státy měly zajistit, aby výsledky důsledného vyhledávání provedeného na jejich územích byly zaznamenány do veřejně přístupné databáze.
- (16) Je vhodné stanovit, aby autoři měli nárok ukončit status osiřelého díla v případě, že se přihlásí ke svým dílům.
- (17) S cílem podporovat vzdělávání a kulturu by měly členské státy knihovnám, vzdělávacím zařízením a muzeím, která jsou veřejně přístupná, i archivům, institucím pečujícím o filmové dědictví a veřejnoprávním vysílacím organizacím povolit zpřístupňování a rozmnožování osiřelých děl za předpokladu, že tento způsob užití splňuje jejich poslání, jímž je veřejný zájem, zejména zachování, obnova a poskytování kulturního a vzdělávacího přístupu k dílům obsaženým v jejich sbírkách. Instituce pečující o filmové dědictví by pro účely této směrnice měly zahrnovat organizace určené členskými státy ke sběru, katalogizaci, uchovávání a obnově filmů, které tvoří součást jejich kulturního dědictví.
- (18) V podpoře digitalizace evropského kulturního dědictví mohou hrát úlohu smluvní ujednání, čímž se rozumí, že knihovny, vzdělávací zařízení, muzea, archivy a instituce pečující o filmové dědictví mohou pro účely způsobů užití povolených podle této směrnice uzavírat dohody s obchodními partnery o digitalizaci a zpřístupňování osiřelých děl. Tato ujednání mohou zahrnovat i finanční příspěvky partnerů.
- (19) S cílem podpořit přístup občanů Unie k evropskému kulturnímu dědictví je také zapotřebí zajistit, aby osířelá díla, která byla digitalizována a zpřístupněna veřejnosti v jednom členském státě, byla dostupná i v ostatních členských státech. Veřejně přístupné knihovny, vzdělávací zařízení, muzea, archivy, instituce pečující o filmové dědictví a veřejnoprávní vysílací organizace, které využívají osířelá díla ke splnění svého poslání, jímž je veřejný zájem, by měly mít možnost zpřístupnit osířelá díla veřejnosti v ostatních členských státech.
- (20) Směrnicí by neměla být dotčena stávající opatření v členských státech týkající se správy práv, například rozšířených kolektivních licencí.

- (21) Členské státy by rovněž měly mít možnost povolit použití osiřelých děl pro účely přesahující poslání veřejného zájmu organizací spadajících do působnosti této směrnice. Za takových okolností by měla být chráněna práva a oprávněné zájmy nositelů práv.
- (22) Jestliže členský stát povolí za podmínek stanovených touto směrnicí užití osiřelého díla veřejně přístupným knihovnám, vzdělávacím zařízením, muzeím, archivům, institucím pečujícím o filmové dědictví a veřejnoprávním vysílacím organizacím pro účely přesahující jejich poslání ve veřejném zájmu, měly by nositelé práv, kteří se ke svým dílům přihlásí, obdržet honorář. Honorář by měl brát v úvahu druh díla a konkrétní užití. Členské státy mohou stanovit, že výnosy shromážděné takovým užitím osiřelých děl určené na vyplacení honorářů, na které do vypršení období stanoveného podle této směrnice nebude vznesen nárok, budou použity na financování informačních zdrojů právům, které usnadní důsledné vyhledávání u kategorií děl, která spadají nebo by mohla spadat do působnosti této směrnice, pomocí nízkonákladových a automatizovaných prostředků.
- (23) Protože cílů opatření, která mají být přijata, zejména právní jistoty v souvislosti s užíváním osiřelých děl, nemůže být dosaženo uspokojivě členskými státy, a může jich být proto z důvodu jednotnosti pravidel, jež upravují užívání osiřelých děl, lépe dosaženo na úrovni Unie, může Unie přijmout opatření v souladu se zásadou subsidiarity stanovenou v článku 5 Smlouvy o Evropské unii. V souladu se zásadou proporcionality stanovenou v uvedeném článku nepřekračuje tato směrnice rámec toho, co je nezbytné pro dosažení uvedených cílů,

PŘIJALY TUTO SMĚRNICI:

Článek 1
Předmět a oblast působnosti

1. Tato směrnice se týká některých způsobů užití osiřelých děl veřejně přístupnými knihovnami, vzdělávacími zařízeními nebo muzei, jakož i archivy, institucemi pečujícími o filmové dědictví a veřejnoprávními vysílacími organizacemi.
2. Tato směrnice se vztahuje na díla poprvé zveřejněná nebo vysílaná v jednom z členských států, a to na:
 - 1) díla zveřejněná v podobě knih, odborných časopisů, novin, časopisů nebo jiných písemností, která jsou obsažena ve sbírkách veřejně přístupných knihoven, vzdělávacích zařízeních, muzeí nebo archivů, nebo
 - 2) kinematografická či audiovizuální díla obsažená ve sbírkách institucí pečujících o filmové dědictví, nebo
 - 3) kinematografická, zvuková nebo audiovizuální díla vyrobená veřejnoprávními vysílacími organizacemi před 31. prosincem 2002 obsažená v jejich archivech.

*Článek 2
Osířelá díla*

1. Dílo se považuje za osířelé, není-li nositel práv k dílu určen, nebo i když je určen, není nalezen po důsledném vyhledávání nositele práv provedeném a zaznamenaném v souladu s článkem 3.
2. Má-li dílo více než jednoho nositele práv a jeden z nositelů práv byl určen a nalezen, uvedené dílo se nepovažuje za osířelé.

*Článek 3
Důsledné vyhledávání*

1. Za účelem zjištění toho, zda je dílo osířelé, zajistí organizace uvedené v čl. 1 odst. 1 u každého díla důsledné vyhledávání nahlédnutím do zdrojů příslušných pro kategorii dotyčného díla.
2. Zdroje příslušné pro každou kategorii děl určí každý členský stát po konzultaci s nositeli práv a uživateli a zahrnují zdroje uvedené v příloze.
3. Důsledné vyhledávání musí být provedeno pouze v členském státě prvního zveřejnění/vysílání.
4. Členské státy zajistí, aby výsledky důsledného vyhledávání provedeného na jejich územích byly zaznamenány do veřejně přístupné databáze.

*Článek 4
Vzájemné uznávání statusu osířelého díla*

Dílo, které je považováno za osířelé podle článku 2 v jednom členském státě, je považováno za osířelé dílo ve všech členských státech.

*Článek 5
Konec statusu osířelého díla*

Členské státy zajistí, aby nositel práv k dílu považovanému za osířelé měl kdykoliv možnost status osířelého díla ukončit.

*Článek 6
Povolené způsoby užití osířelých děl*

1. Členské státy zajistí, aby organizacím uvedeným v čl. 1 odst. 1 bylo povoleno užívat osířelá díla těmito způsoby:
 - a) zpřístupněním osířelého díla ve smyslu článku 3 směrnice 2001/29/ES,
 - b) rozmnožováním ve smyslu článku 2 směrnice 2001/29/ES pro účely digitalizace, zpřístupnění, indexace, katalogizace, zachování nebo obnovy.

2. Není-li v článku 7 stanoveno jinak, nesmějí však organizace uvedené v čl. 1 odst. 1 užívat osiřelá díla k dosažení jiných cílů, než je jejich poslání, kterým je veřejný zájem, zejména zachování, obnova a poskytování kulturního a vzdělávacího přístupu k dílům obsaženým v jejich sbírkách.
3. Touto směrnici není dotčena smluvní volnost uvedených organizací při plnění jejich poslání, jímž je veřejný zájem.
4. členské státy zajistí, aby organizace uvedené v čl. 1 odst. 1 při užívání osiřelých děl v souladu s odstavcem 1 vedly záznamy o důsledném vyhledávání a veřejně přístupné záznamy o užití.

Článek 7

Povolené způsoby užití osiřelých děl

1. členské státy mohou povolit, aby organizace uvedené v čl. 1 odst. 1 využívaly osiřelá díla k jiným účelům, než které jsou uvedeny v čl. 6 odst. 2, za těchto předpokladů:
 - 1) organizace uvedené v čl. 1 odst. 1 vedou záznamy o důsledném vyhledávání,
 - 2) organizace vedou veřejně přístupné záznamy o užití osiřelých děl,
 - 3) v případě osiřelého díla, u něhož je nositel práv určen, nikoli však nalezen, je jméno nositele práv uvedeno při každém použití díla,
 - 4) nositelé práv, kteří ukončí status osiřelého díla ve smyslu článku 5, obdrží za užití díla organizacemi uvedenými v čl. 1 odst. 1 odměnu,
 - 5) nositelé práv mohou vznést nárok na odměnu podle bodu 4 ve lhůtě stanovené členským státem, jež není kratší než pět let od data skutku, kterým nárok vznikl.
2. členské státy mohou zvolit prostředek, jehož pomocí schválí užití ve smyslu odstavce 1, a mohou svobodně rozhodnout o použití veškerých výnosů, na něž nebyl po vypršení lhůty stanovené podle odst. 1 bodu 5 vznesen nárok.

Článek 8

Pokračující používání jiných právních ustanovení

Touto směrnici nejsou dotčena ustanovení týkající se zejména patentových práv, ochranných známek, práv týkajících se průmyslových vzorů, užitných vzorů, topografií polovodičových výrobků, typů písma, podmíněného přístupu, přístupu ke kabelu vysílacích služeb, ochrany národních kulturních památek, požadavků na oprávněné vklady, právních předpisů o restriktivních praktikách a nekalé soutěži, obchodního tajemství, bezpečnosti, utajení, ochrany údajů a soukromí, přístupu k veřejným dokumentům a smluvního práva.

Článek 9
Časová působnost

1. Ustanovení této směrnice se vztahují na všechna díla uvedená v článku 1, která jsou ke dni [*datum provedení*] chráněna právními předpisy členských států v oblasti autorského práva.
2. Používáním této směrnice nejsou dotčeny smlouvy uzavřené a práva nabytá před [*datum provedení*].

Článek 10
Provedení

1. Členské státy uvedou v účinnost právní a správní předpisy nezbytné pro dosažení souladu s touto směrnicí do [...]. Dále sdělí Komisi znění těchto vnitrostátních právních předpisů a předloží srovnávací tabulku mezi uvedenými předpisy a touto směrnicí.

Předpisy přijaté členskými státy musí obsahovat odkaz na tuto směrnici nebo musí být takový odkaz učiněn při příležitosti jejich úředního vyhlášení. Způsob odkazu si stanoví členské státy.

2. Členské státy sdělí Komisi znění hlavních ustanovení vnitrostátních právních předpisů, které přijmou v oblasti působnosti této směrnice.

Článek 11
Ustanovení o přezkumu

Komise bude neustále sledovat vývoj informačních zdrojů k právům a nejpozději jeden rok po vstupu této směrnice v platnost, a poté každý rok, předloží zprávu týkající se případného začlenění do působnosti směrnice děl nebo jiných předmětů ochrany, které do její působnosti v současné době nespádají, zejména zvukových záznamů, jednotlivých fotografií a dalších obrázků.

Do [*jeden rok po datu provedení*] předloží Komise Evropskému parlamentu, Radě a Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru zprávu o používání této směrnice ve světle rozvoje digitálních knihoven.

Pokud to bude nezbytné, zejména k zajištění fungování vnitřního trhu, předloží Komise návrhy na změnu této směrnice.

Článek 12
Vstup v platnost

Tato směrnice vstupuje v platnost prvním dnem po vyhlášení v *Úředním věstníku Evropské unie*.

Článek 13

Tato směrnice je určena členským státům.

V Bruselu dne .

*Za Evropský parlament
Předseda/předsedkyně*

*Za Radu
předseda/předsedkyně*

PŘÍLOHA

Zdroje uvedené v čl. 3 odst. 2 jsou:

1. U zveřejněných knih:
 - a) oprávněné vklady;
 - b) stávající databáze a rejstříky, včetně projektů ARROW (Accessible Registries of Rights Information and Orphan Works, Přístupný rejstřík informací o autorských právech a osiřelých dílech), WATCH (Writers, Artists and Their Copyright Holders, Spisovatelé, umělci a nositelé jejich autorských práv) a ISBN (International Standard Book Number, mezinárodní standardní číslo knihy);
 - c) databáze příslušných kolektivních správců, zejména organizací spravujících práva k rozmnožování.
2. U odborných časopisů a periodik:
 - a) ISSN (International Standard Serial Number, mezinárodní standardní číslo seriálové publikace) u periodických publikací;
 - b) rejstříky a katalogy fondů a sbírek knihoven.
3. U novin a časopisů:
 - a) sdružení vydavatelů v příslušné zemi a sdružení autorů a novinářů;
 - b) oprávněné vklady;
 - c) databáze příslušného kolektivního správce včetně organizací spravujících práva k rozmnožování.
4. U vizuálních děl, včetně výtvarného umění, fotografií, ilustrací, designu, architektury, architektonických skic a jiných děl, která jsou obsažena v knihách, odborných časopisech, novinách a časopisech:
 - a) zdroje uvedené v bodech 1, 2 a 3;
 - b) databáze příslušných kolektivních správců, zejména pro vizuální umění, včetně organizací spravujících práva k rozmnožování;
 - c) popřípadě databáze fotobank.
5. U audiovizuálních děl obsažených ve sbírkách institucí pečujících o filmové dědictví a veřejnoprávních vysílacích organizací:
 - a) oprávněné vklady;
 - b) databáze institucí pečujících o filmové dědictví a národních knihoven;

- c) databáze s příslušnými normami a identifikátory audiovizuálního materiálu, jako je ISAN;
- d) databáze příslušných kolektivních správců, zejména pro autory, výkonné umělce, výrobce zvukových záznamů a producenty v audiovizuální oblasti.